శ్రీరామచంద్ర సహాయము.

భక్తవత్సల శతకము.

గూటాల కామేశ్వరమ్మగారిచే

రచింపఁబడి

వంగూరి రామారావుగారిచే

పరిచూపబడినది

భీమవరం.

మొదటికూర్పు 500 ప్రతులు.

కళానిధి ముద్రాక్షరశాల,

భీమవరం.

1933.

వెల 0—2—0.

మనవి

ఆర్యులారా!

ఈ చిన్నిపొత్తమునందలి పద్యములు, తీరికగల వేళల నప్పుడప్పుడు రచించియుంటిని. అవ్యాజకృపాపాథోధియగు సర్వేశునెడల కృతజ్ఞత చూపుటకిదియ యవకాశమని యా పరాత్పరు గీర్తించి, "చంద్రునికొక నూలిపోగు" ను క్రమమున రచింప పూనితినేగాని, సారస్వతాభివృద్ధికిగాని, భాషాసేవకుగాని, పనిగొనగాదు లక్షణము పూర్తిగ నెఱుంగని కతమున నా యీసాహసపువ్రాతల చాల తప్పులుండవచ్చును.

కాని, నా మేలుగోరి, స్త్రీవిజ్ఞానమభివృద్ధిచేయుటకు దీక్షవహించిన శ్రీ రాయసం వెంకటశివుడు M.A. L.T. గారు, దీనిని సావధానముగ చిత్తగించి, యచ్చొత్తింప ప్రోత్సహించిరి. ఈ విషయమున వారికెదురాడుట యనుచితమని యియ్యకొంటిని. నే నీపుస్తకమును చాలకాలముక్రితమే పూర్తిగావించియుండియు ప్రచురింప నిష్టములేనందున యింతవర కాలస్యముచేసియుంటిని. నాకు హృదయపూర్వక ప్రోత్సాహమొసగిన శ్రీ వెంకటశివుడుగారికిని, సోదరీమణులకును కృతజ్ఞతావందనములర్పించుదాన.

ఇట్లు, విద్వద్విధేయురాలు,

గూటాల కామేశ్వరమ్మ.

శుభమస్తు.

శ్రీకృష్ణ పరబ్రహ్మణేనమః.

భక్తవత్సల శతకము.

ఉ॥ శ్రీకరనిత్యనిర్మలవి। చిత్రచరిత్రదయాంబురాశి తే
జోకరలోకపావన యహో। పరమేశ్వరముక్తిదాతపు
ణ్యాకరచిద్విలాసభవ। ఘోరసుధీనుత సచ్చిదాత్మకా
నీకునమస్కరింతునను। నెమ్మనిగావఁగభక్తవత్సలా 1

ఉ॥ శ్రీకర దీనరక్షక వి। శేషదయామతి నెల్లజీవులన్
సాకుమహాత్మమోద యుత। సర్వజగంబులఁబ్రోచు దేవని
న్నేకమనంబుతోఁ గొలుతు। హెచ్చగుజ్ఞానమునిచ్చి నీవునా
వాకుననిల్వవేయఘని। వారణ యీశ్వర ॥భ॥ 2

ఉ॥ శ్రీకర దుష్టసంహరణ। శిష్ట జనాళిదరింపజేయును
శ్లోక యనంత సర్వమును। జూచుచు రూపము లేక యుండెదము (గా
ల్లోకము లేలునిన్ను మది। లోఁదలపోసి మోదంబునొందఁ
నాకెపుడీవుబుద్ధినిడి। నామొరలన్వినుభక్తవత్సలా॥ 3

ఉ॥ నిర్మలనామ సద్గుణమ । ణీనిరుపద్రవ నిర్వికారదు
ష్కర్మవిదూరపద్యశత। కంబురచించిముగించినీకునే
బేర్మినిసత్తముత్తముల । పేరుగఁగ్రైకొని వేగనాకునీ
మర్మములెల్లదేటపడు । మార్గముఁజూపుము ॥భ॥ 4

ఉ॥ బాలలుపల్కు పల్కులకుఁ । బండితులెంతయుగేలి
సేయకే
చాలముదంబుతోవినెదు। చాన్పనఁజూచుచునిం
దుదప్పులన్
మేలుగదిద్దికోవిదులు। మేకొనినన్నుకుమింప
మొరికెక్కఁదన్
వ్రాలిపదద్వయంబుపయి। భక్తినివారికి ॥భ॥ 5

చ॥ పనిగొనివున్ననేకథల। వ్రాసియెఱుంగనునేకవిత్వల
క్షణములుసూడ లేదుశత। కంబురచింపగబుద్ధిపుట్టియీ
పనికిపుడంజకైచితిని । పండితులారసిదీసిదోషముల్
గనిసవరింపవేడెదను। గల్మషనాశన భక్తవత్సలా॥ 6

ఉ॥ ముద్దులుగుల్కునట్టిపద। ముల్గుమిగూడిన పద్య
కావ్యముల్
తద్దయువేడ్కతోఁజనువు ధన్యులుదీనిపఠించినవ్వియే
పొద్దునుగేలిసేతురని । ముఖ్యముగాదలపోసినైననీ
సుద్దులుకాన పాతసిలు। చున్జతగూర్చెద ॥భ॥ 7

ఉ॥ వేదకు భూమిద్రివ్వధన । వేటిబయల్పడురీతినెండచే
వేదననొందినీరుగన । వే చినవానికిముందుగా దటా
కోదక మేకనంబడుచు । నున్న విధంబున నజ్ఞరాలనే
నీదుపదాబ్జముల్గొలుచు । నేర్పెటులబ్బునొయంచు
నుండనో
వేదవిదుండ ప్రాప్తమయి। వేసటదీర్తను॥ భ॥ 8

ఉ॥ నానుదులందు దప్పలుఘు నంబుగనుండిననీదుసత్కథా
పానముతీపితగ్గమరి। పాడయిపోవునె తేనెవట్టులన్
ప్రానుననుండుయీగలుగ్రి। మంబుగ బీల్చివిషంబు
గ్రక్కినన్
తేనెకుదగ్గునేరుచిమ। దిన్ దలపోయుగ భక్తవత్సలా॥ 9

ఉ॥ ఎవ్వరునవ్వుచుండినని కెవ్వరు హేళన సేయుచుండినన్
ఎవ్వగునింద మోపినను। ఎవ్వరునాపయినేర మెంచినన్
ఎవ్వరు కోపగించినను। హీన్ భవదీయసహాయమున్న జా
లివ్వసుధన్ భయంబుబడ । నేటికి జెప్పుము॥ భ॥ 10

చ॥ శరణుదయాంతరంగసువి। చారణసద్గుణభూష యీ
శరణుమహానుభావయుతి। శాంతపరాత్పర (శ్వరా
సజ్జనప్రియా
శరణుసదాత్మసర్వమయ। సత్యనిధీసుకవీంద్రసన్నుతా
శరణునిరీహా పుణ్యపురుషా। నిరుపాధిక ॥ భ॥ 11

చ॥ ప్రకటితశక్తి నీజగము। భవ్యముగా సృజయించి ప్రాణుల
న్దోకసమ పేర్మిమగల్గికడు। నొప్పుగ జూచుచునుండు దేవనే
నిఁకపరిశుద్ధరాలనయి। నీమహిమాద్భుతచర్యలెంచి మా
నకనినునమ్మియుండునటు। నన్ను నొనర్పుము॥భ॥ 12

ఉ॥ సృష్టినిసత్పదార్థములఁ। జిత్రముగా నమరించియెల్ల వా
రిష్టముతో భుజింపఁదగు। నింద్రియశక్తి నొసంగినావు ప్రవి
స్పష్టముగా నునీమహిమ। సాటుచునుండును దేని
జూచినన్
దృష్టి జనించి నిన్ను గన। దోఁచుగదే మది॥భ॥ 13

చ॥ బహువిధభూజపత్రములు। బాములు పువ్వులు కూ
రగాయలున్
గుహలు సముద్రముల్ తరులు। కొండలు దోటలు
పంటభూములున్
గహనము లేళ్లు దుంపలును। గల్పన జేసి ప్రజాళి మేలుకై
యహహ భవత్ప్రభావముల। నంతటఁజిమ్మెదు॥భ॥ 14

ఉ॥ ఎన్నవిచిత్రజంతువుల। నెల్లెడలన్గలిగించినావు మా
కన్నివిధాలనవ్వితగు। నట్టిపనుల్ పొనరింతు వందులో
గొన్ని విశేషక్షీరమును। గొన్ని ఘృతంబును నిచ్చు
గొన్ని భరించి మోయుమముఁ। గొన్ని (వీపుపై
ధరిత్రి నిదున్ను ధాన్యము
ల్వెన్నులు విచ్చి పండిఁకుడ। వేదనదీర్చును॥భ॥ 15

చ॥ సిరులుగృహంబులుత్తములు। స్నేహితులాప్తులు
వస్తుసంతతుల్
పరిజనముల్ తనూభవులు। బంధులుసోదరసోదరీమణుల్
గురువులుతల్లిదండ్రులను। గూర్చిప్రియంబున బెంచునిన్ను
దా మరచి చరింపగాదగునె। మానవజాతికి॥ భ॥ 16

ఉ॥ పక్షులగానముల్ చెవుల। పాయుటయున్ గగనంబునంటిన
ద్వృక్షములెల్లపూవెనల। వీంచిసుఖంబొనరించుటల్ జగ
ద్రక్షసమస్తసస్యములుధారుణిపండుచునుంటజూడనీ
శిక్షయొకింతతప్పదువి। చిత్రముతల్పంగ॥ భ॥ 17

చ॥ కనకమువెండివజ్రములు। గారుడముల్వరతనాలుగాకకం
చునుడగరంబునిత్తడిని। జోద్యముగానిలయందుబెట్టినీ
వనయముజ్యోతీరూపమున। నన్నిటియందువసించి
నావుని
ననుటకుజ్ఞానతేజమను। గన్నులు లేవటులుండనీమహ
త్తునుంగొనియాడమైనమది। తుష్టినిజెందము॥ భ॥ 18

ఉ॥ భానుడుగ్రుంకువేళనలు। పక్కలజీకటిగ్రమ్మునంతలో
నేనడురేయియందునభ। మెల్లవెలుంగగజేయచంద్రునిన్
మానుగనుండుజుక్కలను। మాకొఱకంపిభవత్క్రియ
ల్ప్రదా, జ్ఞానమయుండచూపెదవుసర్వజనాళికి॥ భ॥ 19

ఉ॥ ప్రొద్దుననిద్రలేచుటకు। మున్నెరవిన్ బయికంపియుం
ధతన్

దిద్దిజనాళిశుభ్రతకు। దీర్ఘమునిచ్చుచునర్వ కృత్యముల్
సద్దగవంటకున్దగిన । సాధనజెప్పి భుజింపబెట్టియా
పద్దశబాపుచుండునిను। ప్రార్థనసేయకయొజ్ఞ గూర్చిబల్
సుద్దులనాడిసంచరిలు। చున్ జెడిపోదుము॥ భ॥ 20

చ॥ మనుజులుకాలపద్ధతులమార్చిపరార్థపరత్వమూనియే
పనిదలపెట్టిచేసినను। వన్నియకెక్కినదానితత్ఫలం
బునకు సహాయమీవపడి। బుద్ధిబలంబునునేర్పు
సిచ్చిపూ
ర్తినినోనరించినీకరుణ। తెల్పుదువారికి॥ భ॥ 21

చ॥ సకలసుఖంబుతో బ్రతుక । జాలుదు మేయిటునీవు
లేనిచో
నొకయడుగైననెత్తగల। యోపికయుండునెనీదు
పోషణం
బకట విచిత్రమైజనుల। నాదరిదాబ్రతికించుచుంగానిజీ
వికిదగుభోజనంబిడని। వేళనశింపదె భక్తవత్సలా॥22

చ॥ జలమును సూర్యచంద్రులను। జల్లనిగాలిని నిల్వభూ
మినిన్
విలసితమైనమిన్ను నతి।వింతలుగుల్కెడు తారకావళిన్
విలువఫలంబులగ్నియును। బృథ్వినినీవుదయింపజేసి జీ
వులదయతోడనేమరక।పోషణజేసెదునిన్నుదుర్జనుల్
దెలిసినుతింపలేరుగద। తెల్వినిలేమిని ॥భ। 23

ఉ॥సర్వజనాంతరంగమున।సత్యముదప్పకుఁడంచుదేవునిన్
మర్వకనమ్మియుక్తమగు।మార్గమునంబడిపోవుడంచుదు
ర్గర్వముగోప మీర్ష్యయును। ఖండనజేసిప్రశాంతమూ
ర్తులై।
యుర్విని గీర్తిగాంచుడని। నొప్పుగ వ్రాసెదు॥భ॥ 24

చ॥ కుమతులు దుర్మదాంధులును। గ్రూరులుదారుణ
పాపకర్ములున్।
క్షమ గడద్రోయుకూళలును। జారులు చోరులు
దుర్వివాదకుల్
దమమదశాసనంబువిధి।దప్పిచరించియు ఘోరమైనదుః
ఖములనుబొందినిందలధి। కంబుగనొందరె॥భ॥ 25

చ॥ సదయులు సద్విచారులును। సత్యపరాయణులాత్మ
వేత్తలా
పదలొకవేళవచ్చినను। జ్ఞానములన్ననునెన్గలట్లదా
మదరక భక్తియోగమున। నన్నిటనాగిదహింపజే
యుచున్।
దునకుగృతార్థులైకనరె। తుష్టివిముక్తిని॥భ॥ 26

ఉ॥ ఈమహింగల్గుధర్మముల। కెంతయునద్భుతమయ్యెనా
మదిన్।
సామిభవత్ప్రసాదమని।చాటుచునుండునుదేనిజూచినన్
గాముకులైనదుర్మతులు। గానఁగలేకభవత్స్వరూపమ
య్యోమృగజాతిచందమున। నుండినశింతురు॥భ॥ 27

ఉ॥ తియ్యనినీరుజూచినను। దీరగురంగులపూలుచూచినన్
ఇయ్యలనెండ వెన్నెలల। కింపగుకాంతులగాంచుచుండి
జయ్యనవీచువాయువును। సత్యముగాబరికించి (నన్
చూడనో
యయ్యభవద్విలాసమని యాత్మనుదోచెడు ॥భ॥ 28

ఉ॥ ఇంచుకనీవిలాసముల। నేనుదలంచి వివేకమొప్పనా
సంచితకర్మలన్దెలసి। సత్వరదుఃఖింపుచునిన్నుభక్తిబూ
జించితరింపనైతినని। జింతవహింపుచుసత్యమార్గమూ
హించిగ్రహించిబాగుపడు। టెన్నటికోగద॥భ॥ 29

చ॥ పుణ్యమినిమానవత్వమున। బుట్టినదానిఫలంబునీకృపక్
బడసినమస్తధర్మముల। పద్ధతిగ్రాసపాపవృత్తిచే
జెడకవృధాప్రసంగములు। సేయకజన్మతరించుచింతలో
బడికడతేరుటేనుగుణ। వంతులకృత్యము॥భ॥ 30

ఉ॥ సత్యపరాయణావరద। సజ్జనపక్షముసేంద్రియోగిసం
స్తుత్యయనేకరూపభవ। దూరనిరామయసామిపాపరా
హిత్యయమోఘశాసనమ। హేశ్వరయంచుభజింతు
నన్నదు
ష్కృత్యములంటకుండుటకు। గేవలభక్తిని ॥భ॥ 31.

చ॥ నెలతనుమందురాలనిను। నిండుమనంబుననిల్పశక్యమే
తలచినతోడనేజనుల। ధన్యులజేయుముకుండనీవునా
పలుకులునాదరంబునను। బాయనిప్రీతిని నాలకించినిన్
గొలిచితరించువారినొక। గూర్చుము వేమరు॥భ॥ 32

ఉ॥ భూజనకల్పకంబయిన బుణ్యుడనీగుణమ్ముభ్యసించినా
నైజగుణంబుఁద్రుంకొన। నావశమింతయుగాకయొప్పునీ
బూజలొనర్పజాలక పరి।భూతణభోగములందుజిక్కినీ
తేజముగాంచిమోదమున। దేలగపోతిని ॥భ॥ 33

ఉ॥ పాహినిరంజనాననువ। పారకృపామతిఁజూచుచుండినా
నైహికభోగజాలముల । యందుబ్రియంబునడంచినీ
తిరిగ్।సాహసధైర్యశౌర్యముల । వంతసమీయుగనీవె
గానినీ।దేహికిదిక్కువేఱెకలదే। ధరలోపల । భ। 34

చ॥ నిలువదు దేవనామనము । నిశ్చలమ్మొత్రుటికాలమేని
యున్।దలపదుపాపపుణ్యముల।దారియుదేయునినించు
కేనియున్। తెలియదునీదుశాసనము। దివ్యతరంబని
యాత్మయందుదా।గొలువదునీదుపూజ్యమగు।కూర్మి
పదంబులు।భ। 35

ఉ॥ అంతటనిందితేజరిలు। చార్తులరక్షణసేయునట్టివే
దాంతిని నిన్నెఱుంగుటకు । దధ్యముగామునివర్యు
లెందరోవింతగునీదుచర్యవెద।వేమఱువిల్పియభీష్టసిద్ధి
దా।యెంతయునొందరంచవగ। నింతికిశక్యమె భ॥ 36

ఉ॥ ఇట్టిదియుక్తమార్గమని । యెంచుచుగర్వమడంచిక్రో
ధునిర్।బట్టిహాతంబుజేసియరి ।వర్గముల్ దిగద్రొక్క
లేకనేబుట్టితిమూఢురాలనయి।భూమికిభారతరంబుగా
ంగనా। కెట్టినుబుద్ధినిచ్చుదయ।నేలెదవొంగదెభక్తవత్సలా 37

ఉ॥ హా! పరమేశ! నిత్యము మ । దాత్మసుబోధలిట్టి
యెన్నియో।
పాపపుచింతలం దగిలి । వంతనుబొందితిం గానిభక్తితో
నీపదసేవలోదవిలి । నిత్యసుఖంబులనొందనైతి సం
తాపములెల్లబాపినను। దప్పక కావవె భక్తవత్సలా 38

ఉ॥ ఉర్విసుఖంబులన్మరగి । యుత్తమచర్యలజాడ లేకదు
గర్వమునొంది ధర్మవిధి । గన్నులగానక నజ్ఞరాలనై
దుర్వహపాపమబంధమున । దూరినినున్ స్మరియింప
నైతినో।సర్వనియంతకుత్సితము। జంపిదయన్గను భ॥ 39

ఉ॥ చెప్పగలేను నా చెడుగు । చేతలసంఖ్యము గాగనుండెన
న్నెప్పుడు జుట్టిమోహాలతల్। వీడ్చుచు బుద్ధినిప్పుట్టచింతలో
దిప్పుచు నీపదస్మరణ । దిక్కున జేరగ నీవు వానినిన్
దెప్పునదుంచి నిన్గొలుచు । రెవ్వనొ సంగుమి భ॥ 40

ఉ॥ కల్లలనాడి చింతిలక । కానిపనుల్దలపోయుచుండినా
యుల్లముశుద్ధి జేసికొను। నూహనెఱుంగక యింతకాల
మున్। జెల్లగమందు రాలనయి। చేటులనొందితిం గాన వే
గనో॥చల్లనితండ్రి నా మదిని । సత్యమునాటవె ॥ భ॥41

ఉ॥ హా కరుణాస్వరూప నిను। హర్షముతో గనిసన్నుతింపకే
నీకలిమాయలో మునిగి। యుంచుకజ్ఞానమునొంద వేకపల్
పోకలబోయి యీతనువు భూమిని శాశ్వతమంచు నెంతు నే
నేకరణిన్ భవత్పరము। లేర్పడగాంతును భ॥ 42

ఉ॥ ఐహికవృత్తిఁ జెంతయుఁ బ్రయాసముగా నరికట్టి నన్ను ను
త్సాహముతోడ సద్విధుల సల్పఁగ నీకు సతమ్ము దుష్టవా
య్యూహాలయందుఁ జిత్తమును। దొర్లియుచుండును
వీని బట్టినే।
వేహరియింప జేసితివి। వీడకె నిల్పుము భక్తవత్సలా 43

చ॥ ఉదయము లేచి రాత్రి నిబ । రుండున మేత మొకింతె నా
త్మలో।
గుదిరిక లేక మూఢులను। గూడుచు గాలము వ్యర్థపుచ్చినీ
పదముల దివ్యనామమధు । పానము గోలఁగ లేదకైననా
హృదయము నీమతంబరసి। యే పెదగారలు పోక యుండున
త్పదవిని నొందు నట్టి సహా। పాయము జూపుము భ॥ 44

ఉ॥ బాగుగ సద్విధుల్ నృలు। పట్టిక పోంగుచు నైహికంబులౌ
భోగములొందనిచ్ఛగల। బుద్ధి వహించిన మందురాలనే
నేగతి నిర్మలత్వమున। నింపగు నీచరితామృతాంబుధిన్
దోఁగియ ధన్యనొందుదునొ। దోచదు దెప్పవె భ॥ 45

ఉ॥ దాసములుల్ వ్రతంబులును। దగ్గయ జేసి పరింప నాదరిన్
గానగరాదు దివ్యము నా। కంబుగ యాత్రలకేగి పుణ్యమే
మేనిగ డింతమన్న బల। హీనత చేదిరుగంగ జాలన
జ్ఞానిని గష్టముల్ పడగ। జాలసినన్ గ్నాసియూహుచుందునో
దీనశరణ్య నీదరికి। దీసి దయంగను భక్తవత్సలా॥ 46

ఉ॥ కాయము వ్యాధిపుట్టలకు। గన్న గృహంబు గనుండ దనిత్య
మ। ల్పాయువు గాగ జీవితవు । నాసలు మెండయి డాగు
రింగా। నేయవివేకపాశమున నిక్కి బయల్ పడ చేతగాక నీ
పాయము గోరి వచ్చితిని, దయ్యన నానుడు లాలకించి నన్
బాయక యీయ సాధ్యమగు। బంధము విప్పుము భ॥ 47

ఉ॥ నీకృపవల్లబంధములు । నిర్క[illegible] దగిరాలిపోవ, నే
నేక మనస్కురాలనయి । హోమికొరంతలు లేక సజ్జనా
నీకము గూర్చి సద్విధుల । నేర్చి చలింపక మెల్ల మెల్లగా
బ్రాకుచు స్వచ్ఛమౌ గతిక। వత్తుము దంబున భ॥ 48

ఉ॥ మేనికి వ్యాధి సోకియుమ। మృత్యుముఖంబునకీడ్వదీనవై
హీనత జెందు వేళ పరు। లీనున గుండెదూ వేళ బాధచే
బ్రాణము పోవ సిద్ధము। బంధువు లేడ్చుచు గప్పు వేళ నీ
ధ్యానము సేయ శక్యమొన। దానిను మిప్పుడె సేతు పుణ్య
సంధానమహాత్మ భవ్యగుణ। ధామ నిరింద్రియ భ॥ 49

ఉ॥ ధీర! పురాణపూరుషను। ధీనుత! దుర్జనశిక్ష! యాత్మనం
చార! జగద్విలక్షణ! పవి। శాంత! మహేశ్వర! నిర్గు
ణా! నిరాకార! వికారదూర! జన। కా। నిను నిత్యము
వన్నుతింతునా। నేరములెల్ల సైచినను। నిందుకృపన్గను భ॥ 50

ఉ॥ అయ్యయొ! వేయుయోచనము । లడ్డము వచ్చి భవత్ప
దాబ్జముల్

వెయ్యివిధాలగొల్చుటకు। ప్రీతినియత్నము సేయు వేళలో
జయ్యన బాదు జేసిచెదు। సంగతిజ్ఞప్తికి దెచ్చువానినే
నెయ్యెడనున్న పైకొనిద। హింపఁగ జ్ఞానమహాగ్ని నీయనో
యయ్యనమస్కరింతునిక। నైవనొసంగుము భ॥ 51

ఉ॥ సంతసమిచ్చు దేవ! ప్రజ। సౌఖ్యమునొందనొసర్చు
దేవ! యే। చింతలబాపు దేవ! బహు। చిత్రముగానటి
యించు దేవ! మే।
లెంతయుఁ గూర్చు దేవ! భజ। యించినభక్తులబ్రోచు దే
వ। నేనెంతసిగొల్తు దేవ! నిను। నెల్లపుడుం మది భ॥ 52

చ॥ వివిధమంచిగ్రంధములు। విప్పిపఠించెదు శాంతమూ
ర్తులుం। బరులకు నైకృతుల్ నలువు। పండితులున్ను గు
ణప్రకాశులున్।
నిరతముచిత్తమందునిను। నిల్పినుతింపఁగ శేరసంగని
న్నరయఁగ నాతరంబగునె! హా! యడియాసమొ భ॥ 53

ఉ॥ ధాత్రిని భక్తవర్యులుస। దామదిరోచన జేసిచెట్టుపై
బత్రము రాలునట్టుతమ। పావు దేహము రాలునంచు నిన్
స్తోత్రము జేసిముక్తిగను। సూత్రమిఱుంగుదురట్లునన్నున
త్ప్రాత్రగ జేయు వేడెదము। దంబున నిత్యము భ॥ 54

చ॥ విమలచరిత్రయెంతటిదొ। విశ్రుతనొందిన శిష్టుఁడైనన
క్రమముగ మాయలో బడుచు। కల్మషవృత్తిని బావలేకనీ
మమువిడి మోసపోయితన। మందతకుం బరితాపమొం

దియోస్థమయామునందునీచరణ। సన్నిధి జేసినా గానను
చిహ్నాగ్రమునకుజీ తలేని చెందు। కొన్నిస్యాకేగతి భ॥56

ఉ॥ అంధులకద్దమేలనెల। యూండఫిక భక్తిసంపర్కతేలసం
బంధము లేలనైరులకు। బాపులకాస్త్రవిచారమేల స
ద్గ్రంధము లేలమూఢులకు। గానకలాప్రౌఢకేలయి టని
ర్బంధము లేలసత్కృతికి। భక్తికి ధాత్రీకాంబులు గ
ర్వాంధుల కేల కావలయు। వాస్తవ మెంచగ భ॥ 56

చ॥ కుటిలులు సజ్జనాళిగని। కోపము [illegible] నెప్పు బా
పుటకును [illegible] యత్నములు। పొగడుచు జేసి [illegible] చిం
చిరా। ఘటమగు సింహ [illegible] పిశను। [illegible] నిజం
బుగా ననొప్పటికైయిన ప్రయత్నములు। [illegible] సీవు
సహాయుడ వారిసా
కటముల డంచి కూర్మిలను। ఖండన [illegible] భ॥ 57

చ॥ సుజనుల [illegible]। [illegible] గీతిగా
గాంచినీకి జనము నెల్ల [illegible]। భక్తి [illegible] లపం
తుడై నిజ [illegible] నొ దుచును। [illegible] గా
దెసపుష్ప [illegible]
సజనుడు పుట్ట సత్కులము। సద్గుణు చెంద [illegible]
వ్రజము ఘనంబుగా [illegible] సన్నిధి బుండు నభ॥ 58

చ॥ మలినులు పాపరత్వమున। మాటికి మాటికి జిక్కి మాయ
నా। దెలిసి బాగ జేకసజ్జనులు। దెల్పు సుసద్వచనార్థమిమార్క్షి
చేగలఁక వహించి వారలను। గారణమింతయు లేక తిట్టరే
యిలగలమూర్ఖచిత్తునకు। యిమ్ముక బుద్ధిని జెప్పిజ్ఞానిగా
మలపఁగసాధ్యమా నెయ్యున। మానున కైనను భ॥ 59

చ॥ అతఁడెతఁ శక్తి చేబువిని। నంత మొనర్పగవచ్చు గోగికిన్
దగినట్టు నంటి నుందిసుచు। దప్పకరోగము మాన్పవచ్చునే
పగిదిని నైనసద్గురుని। బాత్రత బొందగ వచ్చుగాని యీ
జగతిని మూర్ఖ సమానుని। సాధుమనస్కుని జేయుదుర్గ
భం। బగుగద యెంత సాధకుని। కైనదలంపఁగ భ॥ 60

ఉ॥ నీవయిదృష్టిఁ జిల్చుకొని। నీగుణావర్ణనసల్పి సల్పి నీ
ప్రాపకమున్గడించు ప్రజ। పాలిటనీవిభవంపురూపమో
పాపహరమ్మె కానఁబడి। యుల్లము చల్లదనంబు నొంది
యో। తేపరమాన్యభాంబుజని। యుంచి సుఖింపరె భ॥61

ఉ॥ భక్తుల పాపజాలములు। పాఱఁగ ద్రోలుచు ముక్తి నొందఁ
గా। యుక్తిని బోధసేతువని। యుత్తములందఱు దెల్పువించు
నా। సక్తియు భక్తియుంగలిగి। స్వామిని నుద్భజియింపుచుం
డు నీ। రక్తిని జూపినన్నికను। రక్షణజేయుము భ॥ 62

ఉ॥ ముజ్జగముల్ కృపాంబునిధి। మున్నఁగ జేసిన సాధుపోవనే
సజ్జనమైత్రి జేయుచును। సద్విని యోగము జేసి కాలముః

రొజ్జలుదెల్పునీతివిడ। కుండనదాచరియింపఙ్క్తసినీ
పఙ్జనుజేర్పుకొమ్మినను। పాపవిమోచన భ॥ 63

చ॥ అవనినిగల్గుపూరుషుల।నన్నలరీతినినాత్మనెంచియున్
గువలయుమందునంగల। గూర్మినినక్కలబోలెనెంచి
యున్। పవిమలభక్తితోవిభుని। బాయకభక్తినిసేవ
జేసినిన్। నవినయుమొప్పవేడగల। సాధనదెల్పుము
భక్తవత్సలా॥ 64

ఉ॥ నాపయిదుష్టులెంతయుమ।సంబునగల్మిషమూనియూ
రకే। కోపమునొందితిట్టినను। గుండకనామదినెల్లవేళ
లం। దోపికదాల్చివారలకు। నోరిమిగల్గహితంబుజెప్పి
ము। కోపముదీర్పశాంతమిడకోరెదవేమరు భ॥ 65

చ॥ నిరతముజెడ్డమాటలను। నేనికనాడకశాంతురాలనై
ధరగలయుత్తమాంగనల। దాలిమియున్నతిభక్తియున్
నదా। గురిగనునాత్మనిల్పుచున। కుంఠితచిత్తముగల్గి
నిన్ను నేమరకతలంచుబుద్ధిపలు।మాజ్ఞానగంగదభ॥66

చ॥ ఎపుడుమదీయనేత్రములు। నీదుచరిత్రముజూడజిహ్వ
నిన్। జపమొనరింపగర్ణములు। చక్కనినీకథలాలకిం
పమో। తుపదవిఁగోరిహస్తములు। సాధకకమానటు
పూజసేయగా। గృపనునను।గహింపఁగదె। కీర్తిఁపి
భూషణ భక్తవత్సలా॥ 67

ఉ॥ పోషణ జేయుతంజిత్రినయి । బుద్ధులనేర్పఁగనొజ్జవౌచు సం
తోషముగూర్చఁగం జెలియు । దుఃఖముబాపఁగజ్ఞాని
వౌచును । ద్యాభషలునేర్పి పెంచుటకు । బాగుగదల్లియు
నైబిరాననా । దోషము లెల్లబాపఁగదె । దోషనివా
రణ భక్తవత్సలా॥ 68

చ॥ అనయముశాంతవృత్తి జను । లందరియందున నేకభావ
ముక్ । వినయమునొప్పునొప్పిదము । విద్యయుసత్సహ
వాసముక్ ధృతిన్ । ఘనమగుసత్యమున్ దయయు । గ
ల్గినాకికజ్ఞానమియ్యవే । యనువుగనజ్ఞానావళుల । నాప
ద బాపుము భక్తవత్సలా॥ 69

ఉ। లోభునిబట్టిచంపిముది । ... గలకల్మషమెల్ల దుంచి నే ।
నీభువినొందువార్తలవిన । కేకిజనకమత్సరంబు నా
నాభవబంధముల్ ద్రోలఁగ । నన్బశుద్ధినొసర్పుకొంట
కై । నేభజియింపుచుంటినిను । నెమ్మనముందున భ॥ 70

ఉ॥ మానకె యెల్లబంధువుల । మన్నన జేయుచువారివల్లస
న్మానము నొందియీర్ష్య లేను । మాపినతంబునుశీలురాల
నై । మానసమందున తనను । మైకొనిసత్యముదప్ప
కుండను । జ్ఞానమునొందుసాధనము । జయ్యనజూపు
ము భక్తవత్సలా॥ 71.

ఉ॥ పంతముతో విచారములు । పట్టిగుఘాలుసమిక్కుటం
బుగా । స్వాంతముగుంద జేయుమనను । సంతసమించుకి

పొందనీకనన్నంతయు బాధపెట్టెడిని। యేనుసహింప
గఁజాలవానినా। చెంతకురాకయుండునటు।చేయుము
మొఱ్ఱిక్కఁద భక్తవత్సలా॥ 27

చ॥ చదువుచు సచ్చరిత్రములు। శాంతివహించివిశుద్ధరా
లనై। మదిమలినంబుబాపికొని। మామకపాపరిపున్
సుభక్తియర్। గదనుధరించిరూపడఁచి గైకొనిజ్ఞాన
ధనంబునుర్వినా। పదలదోలంచికీర్తిఁగను। బాటనుఁ
జూపుము భక్తవత్సలా॥ 73

చ॥ ప్రతిదినమందునావిధుల। వశ్యముగానెరవేర్చి యా
త్మన। మ్మకమగునట్టికార్యములు। మానక చేయుచు
నుండిపీనులన్। బతితులవార్తలన్వినక। పావనులౌ
నుజనాళిఁగూడినీ। హితకథలాలకించుగుణ।మిచ్చికృప
న్గను భక్తవత్సలా॥ 74

చ।తటుకునమోహపాశముల।ధైర్యముతోనిరసించిత్రుంచి
నా।కుటిలతనంహరించుకొని।కుందకకష్టమువచ్చువేళలో
నటవివసించిననన్మరిగృ। హంబుననుండిననిన్నునమ్మికొ
ల్పుటకును పాయమేర్పడఁగ। జూపుము వేగమెభ॥75

ఉ॥ ఎనయఁగనీకథామృతము। నిష్టముతోగనుపారజుట్టినే
బనిఁగొనిసద్గుణావళులు। పట్టుపడన్గలదారిఁబోవుచున్
ఘనమగునంతరాత్మనుడి। కైవడిదాటఁగసంచరించుచే
మనమునఁగోరుచుండెదజ। మా సతతంబును భ॥ 76

ఉ॥ ఎన్న ఘనాత్మశత్రుల జ। యించి విశుద్ధగుణంబు వార్ధి
నే। దిన్నఁగ మోదవారధిని। దేలుదునో తెలియంగజాల
నా। చిన్నతనంపుచేష్టలను। చిందరవందరగాఁగ జేసినీ
సన్నిధి జేరి సంతసిలు। చందముదెల్పుము భ॥ 77

చ॥ అతులితధర్మమూర్తి వయి। యంతటనిండిన దేవదేవ
నా। గతియిఁక నీవ గాక దయ। గాంచెడువారొకరుండ
బోరు నే। వెతలు కలంచి చుట్టినను। భీతిని వొందక నీసహా
యము। దతిగగడించి గెల్వగల। ధైర్యము నియ్యవె భ॥ 78

ఉ॥ ఉత్తములైనవారు సను, నొక్క పరిన్వినుతించి పిల్వగా
నత్త జిజేరదీయుదని, యందురు గాన నవార్నిశంబు నీ।
పాత్తుఁను గోరి యుండుగదు, పుణ్యుల పక్షమునుండి
బుద్ధిస। ద్వృత్తిని ద్రిప్పసందియవు, వేఁడుగనున్న దె
భక్తవత్సలా॥ 79

ఉ॥ గ్రమ్మన వాసనతో యము। గ్గాల్పిత దేశజపంబుతో।
యథార్థమ్మగ, నీయనుగ్రహము, దామిలబొంద
దలంచి నేర్పుతో। నమ్మన శాస్త్రపండితులు, న్యా
యపదంబున నీశ నీమహాత్మ్యమ్మను నంతరంగమున
బల్మరుగానరె భ॥ 80

ఉ॥ నీ నిజదాస బృందమున, నిల్వక పాపభయంబు నేగు।
సుజ్ఞానధనంబు హెచ్చు పర సాధనమబ్బును పోయి
గలు। నే దేని ఫలించు గోరిధము పా రించును సాక్షరి

శుద్ధునొందు । నీ ధ్యానమహాత్మ్యమెన్నఁగ మహాత్ము
లశక్యమె భక్తవత్సలా ॥ 81

ఉ॥ ఆపదవచ్చునప్పుడుగ్ర । హార్ద్రమునుంచకను ఏకనప్పు
డెంతేపఁ జేతశత్రులువ । ధంప గదా కెమునన్ప్పు వ్యా
ఘ్రములున్ । యేపునమున్గఁ బోవుశతి । నెవ్వానినిన్నది
నెంచివిల్చునో । యూపత్రిజచెంగటన్ దరిగి । యార్తినశం
పవె భక్తవత్సలా॥ 82

ఉ॥ ఓజఁ జేకరచు మహీ । వైరాన్నత దేవ సభాంతరంబు
లన్ । బూజితపూతవిత్వముచు । భోగపునప్పుడ భాగ్య
వంతుడై । రాజును మించియుండిన దీ । రంబుగ ధర్మ
ము జేసికీర్తితో । దేజమునొందుమన్న నటకి । దేనికి న
కరుణాకటాక్షమే । బీజముగాని కారణము । వేఱుగను
న్నదె? భక్తవత్సలా॥ 83

చ॥ చదువులు నేర్చి నీమతపి । చారము నీమహానియశక్తి సం
పదలను వించుమహాత్రతర । వారధినీదు చునుండు వారిదే
చదువనచ్చు దాజదువ । సాగియు కార్యపయెప్పు గల్గి గ
ర్వదళితమానసుండయిన । వానిది విద్యయె భ॥ 84

చ॥ తపములు తీర్థయాత్రలును । దానములున్ యుపవా
సనాదులున్ । జపములు యోగనిష్టలును । సద్వ్రతముల్
తగు నగ్నిహోత్రములు । యెప్పుడొనరించి కష్టపడ । నేమిం
భవత్పదపద్మభక్తిఁ పట్టుపడిన వానికన్ని యునెట్టుల్
పరితూగునె భ॥ 85

ఉ॥ ఓసుగుణాలవాలనిను నొక్కనిమాత్రగ నెంచి నెమ్మదిన్
దోసము బొందు దోసమును । దూలించి మోక్షభయంబు
లేకను। దుఃఖసుఖమ్మె సూనృతము । బల్కనునుండు
జనుండె పోనిరా। యాసము గాదరించునుభ। వాంఛని
ధానము భక్తవత్సలా॥ 86

ఉ॥ నాకొఱకిన్ని మేలులయి। నాయదినీవొనరింపుచున్న నే
నే కన లేక మూర్ఖమున। నిక్కముగీశ్వను జెందినాను పు
ణ్యాకరనుంచి చెస్టలన। యంబు విమర్శన జేసినీతిసిన్।
జేకొనసూక్ష్మబుద్ధిదయ సేయుము వేగమె భ॥ 87

ఉ॥ మానితిదేవపూజలను । మానితి సద్వ్రతమాచరించు
టల్! మానితిబుణ్యమార్గములు। మానితిసజ్జనమైత్రి
జేయుట। జ్ఞానవిహీనుడై మనుజ। జన్మము వ్యర్థము జేసి
కొంటిగా॥ నేనికముక్తినొందుటెటు। నిక్కము గా
భువి భక్తవత్సలా॥ 88

ఉ॥ తప్పనొనర్చు బాలకుడు। దానిని దాచక వేగ దండ్రితో
జెప్పి క్షమింప నొక్కగతి। జెప్పన నుల్కగ జేసితొల్లి
నే। నిప్పుడు నీకు వాస్తవము। నెల్ల నెఱుంగ విప్పి చెప్పితిన్
దప్పక తప్పు జేయనటు। దండన సేయవె భ॥ 89

ఉ॥ ఏమనునెట్టులున్న నిక। నిప్పుడు నాపని దీనివేళలో
భామలగూర్చి వ్యర్థముగ। పల్కులు పల్కక వాడితో

దనీ। నామమహాప్రభావముఘు । నంబుగసాటుచుభ
క్తి హెచ్చియెం। తోమదియెందు శాంతిఁగను।ద్రోవను
జూపుము భక్తవత్సలా॥ 90

ఉ॥ ఇట్టిదినీస్వరూపమని। యెన్నడుఁజూడక యున్న నాకుఁగ
న్పట్టుచునీవుజ్ఞాపకము । వచ్చుచునుందువుసర్వమందు
నా। పుట్టువుసార్థకంబగును।బుద్ధులనిచ్చితలింపఁజేయు
ని। న్నిట్టిముదంబుతోఁడనుతి।యింపుచునుంటినిభ॥91

ఉ॥ నీదుయనుగ్రహంబున నే।నీపదచింతన సేయుజ్ఞానమా।
తోన్మగయ మొందివర్ధిలుచు । మూఢతదూరము జేసె
నింక నా। కేదికొ అంతయీప్సితము। లెల్లఫలించెనుజ
న్మపావనం।బైదృఢ మహాపదంబుగనే।హాదిగు లేటికిభ॥92

ఉ॥ బాయక భక్తసంఘముల। బాధలబాపెడులోకపావ
నా। నీయెడభక్తి లేనిసర। నీచునిజన్మము వల్లకాటికే।
పోయిదహించివ్యర్థమగు । పొందునెసార్థకమించుకై
వనా। ప్యాయముతోఁడనేనునిను। ప్రార్థన జేసెద భ93॥

ఉ॥ తనయునియొక్క క్షేమమును । దండ్రితలంచిహితోప
దేశమున్ । జనువున జేసిపాడఝున । జాలభయంబును
జెప్పునట్లుగా। జెనటులపైవిపత్తులను । శిక్షగబంచిక
రంబునీదుయా । జ్ఞనుదలదాల్చుధన్యునికి । సంతస
మిత్తువు భక్తవత్సలా॥ 94

ఉ॥ విద్యలభించి సద్గుణవు। విత్తులనాటఁగ శాంతురాలనై।
విద్యకులాభమే తెలిసి। విద్యమహాధనమంచు నెంచి స।
ద్విద్యలనేర్పి హృద్గగన। వీధిని నీపాదగాంచి పూతమా।
యుద్యమముల్ ఫలింపనిను నూహాలమర్వను భ॥ 95

ఉ॥ నావిభుఁడు న్జెలుల్స్మతియు। నాప్రియబంధువులాప్తులెల్ల
రుఁ। భావనచిత్తులై చునిను। బ్రిస్తుతి జేయుచునుండి
సర్వదా। యావలపావదూరులయి। యందఱు వర్ధిలు
నట్లొసర్వఁగానీవెయటంచునమ్మితిని। నెమ్మనమందునభ॥96

ఉ॥ నాదగుసంతతిఁ బ్రియగు। ణంబులుగల్గి చిరాయురు
న్నతుల్। మేదినియెందుబొందికదు। మేలొనగూడ
నుఖించిభక్తితో। నీదుచరిత్రముల్పదివి। నిన భజి
యించుచుసజ్జనంబుపై। నాదరముంచి వన్నెగను।
నట్టులుసాకుము భ॥ 97

ఉ॥ జాలముసేయు బోకనను। జక్కఁగరక్షణ జేసిసత్కృపా।
లోలమదీయకృత్యముల। లోపములుండిన నెంచకుం
డనీ। పాలిట జేర్చుమీ సరవ। వారిగృహంబున నుద్భ
వించిగూఁటాల కులాబ్ధిజోచ్చితిఁగ డంగిమహీస్థలిభ॥98

చ॥ భళిభళిభక్తితో వెలయు। భాగ్యులపొత్తులభింపఁజేసి
మం। గళకరమాభవత్పదయు। గంబులఁ ద్రొక్కఁగఁ
జేయుమేనువి। పులికును నాకు పిషుపుర ముఖ్యులు।

కామమ శీతరామయా। ఖ్యులకు గుమారికన్ స్తుతు
లు। కోరిమొనర్చెద భ॥ 99

ఉ॥ ఈశ్వర నీ మహామహిమ । నెంతని వర్ణన సేయుదాన నీ ।
విశ్వమునందు దివ్యముగ । వెల్గుచు దీనుల మొత్తవించు
బల్ । శాశ్వతమైన మిత్రసుఖ । సాపదలిచ్చెదు నిన్ను
గొల్తు కా, మేశ్వరి దాసురాలగను। మీదయతోడను భ॥ 100

చ॥ పలుకులు వేయు నేల నిను। బ్రస్తుతిచేయ పరాకు వచ్చునో।
కలుషవిదూర నిశ్చలత । గాంచును పాయు మేలు గున
ట్లుగా। సులువగు మార్గముల్ దెలుపు । సుబ్బసుసోమవ
ధానిగార్లకోడలిని నమస్కరించెద దాటాలును వారికి భ॥ 101

చ॥ అకలుషచిత్తులై సదయులై హరిపాదుకులై పవిత్రులై
సుకృతులునై దయాఢ్యులయి । సూనృతవాదులునై
మదీయసం। తుకిదగు పోషకులై వెలసి । శోభిల్లు డింగ్రి
కాశరావుగారికి సతిసాహసన్నిటుతో। రింపగ జెసెదో
భక్తవత్సలా॥ 102